

**TIETEELLISEN TUTKIMUKSEN
TIETOSUOJASELOSTE/-ILMOITUS
EU:n yleinen tietosuoja-asetus
12–14 artiklat
Laatimispäivä: 17.3.2023**

Kasvatusalan neuromyytit

Kasvatusalan neuromyytit -tutkimuksessa käytetään aineistona henkilötietoja. Nyt käsillä olevan selosteen tarkoitus on antaa tietoa käsiteltävistä henkilötiedoista sekä siitä, mistä henkilötiedot ovat peräisin ja miten niitä käytetään tutkimuksessa. Selosteen lopussa kerrotaan tarkemmin, mitä oikeuksia rekisteröidyillä on.

1. Tutkimuksen rekisterinpitäjä

Helsingin yliopisto
Osoite: PL 3 (Fabianinkatu 33), 00014 Helsingin yliopisto

2. Yhteyshenkilö ja vastuullinen tutkija

Yhteyshenkilö tutkimusta koskevissa asioissa:
Nimi: Yliopistonlehtori Lotta Uusitalo
Tiedekunta/osasto/yksikkö: Kasvatustieteellinen tiedekunta
Osoite: PL 9
Puhelinnumero: 0400514365
Sähköpostiosoite: lotta.uusitalo@helsinki.fi

3. Tietosuojavastaavan yhteystiedot

Helsingin yliopiston tietosuojavastaavaan saa yhteyden sähköpostiosoitteesta tietosuoja@helsinki.fi.

4. Kuvaus tutkimushankkeesta ja henkilötietojen käsittelyn tarkoitus

Neuromyytit, kuten "käytämme vain 10 % aivoistamme" ja "kaikki lukihäiriöiset lapset näkevät kirjaimet taaksepäin", ovat yleisesti pidettyjä aivojen toimintaan ja oppimiseen liittyviä uskomuksia, joiden paikkaansa pitävyyttä ei ole todistettu tai ei voida todistaa. Huolimatta siitä, että neuromyytit on toistuvasti kumottu, ne kiertävät edelleen kouluttajien keskuudessa tieteellisesti perustuvina totuuksina kaikkialla maailmassa. Nyt tehtävällä tutkimuksella pyrimme ymmärtämään, millaisia neuromyyttejä opettajaksi opiskelevilla, opettajankouluttajilla, opettajilla sekä muilla opetuksen ja koulutuksen alalla

työskentelevillä henkilöillä on. Henkilötietoja tarvitaan, jotta voidaan havaita, millaisia yhteyksiä neuromyyteillä on vastaajan opiskeluaan ja/tai työtehtävään.

5. Tutkimuksen suorittajat

Helsingin yliopisto, Kasvatustieteellinen tiedekunta, Pirjo Aunion ja Markku Jahnukaisen johtama Helsinki SEN -tutkimusyhteisö. Päättäjöinä toimivat FT Lotta Uusitalo ja KT Kati Sormunen.

6. Mitä tietoja tutkimusaineisto sisältää

Tutkimus toteutetaan anonyyminä kyselytutkimuksena, jossa osallistujilta kerätään seuraavat henkilötiedot: opiskeluala, pääasiallinen työ, ikä, sukupuoli sekä kasvatus- ja opetusalan työkokemus. Tähän digitaaliseen aineistoon (kyselyiden vastaukset) pääsy on salasanasuojattua ja rajattua, minkä johdosta henkilötietoja keräävillä ohjelmilla on vain muutama ylläpitäjä. Siinä vaiheessa, kun tiedot yhdistetään varsinaiseksi tutkimusaineistoksi, henkilöiden tunnistamiseen liittyvät tiedot (vastausaika ja -paikka) poistetaan ja ne tallennetaan Helsingin yliopiston GDPR-yhteensopivaan ja salasanasalla suojattuun digitaaliseen tallennustilaan. Myös tallennustiloihin pääsy on rajattu.

7. Mistä lähteistä henkilötietoja kerätään

Tutkimusaineisto kerätään sähköisellä kyselylomakkeella.

8. Arkaluonteiset henkilötiedot

Tutkimuksessa ei käsitellä tietosuojasetuksen 9 artiklan mukaisia erityisiä henkilötietoryhmiä (eli arkaluonteisia henkilötietoja).

9. Henkilötietojen käsittelyn kesto

Henkilötiedot poistetaan tutkimusaineiston koonnin yhteydessä kesäkuun 2023 loppuun mennessä.

10. Henkilötietojen käsittelyn oikeusperuste

Henkilötietojen käsittelyn lainmukaisuus perustuu tutkimuksessa tietosuojasetuksen 6 artiklan 1 kohdan e alakohdan mukaiseen yleiseen etuun, jota täsmennetään kansallisen tietosuojalain (1050/2018) 4 §:n 1 momentin 3 kohdassa:

- Tietosuojasetuksen 6 artiklan 1 kohdan e alakohdan mukaan käsittely on lainmukaista, kun käsittely on tarpeen yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi tai rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttämiseksi.

- Kansallisen tietosuojalain (1050/2018) 4 §:n 1 momentin 3 kohdassa on täsmennetty yleisen edun mukaista käsittelyperustetta Suomen tutkimusjärjestelmän ja oikeusjärjestelmän olosuhteissa. Sen mukaan henkilötietoja saa käsitellä, jos käsittely on tarpeen tieteellistä tai historiallista tutkimusta taikka tilastointia varten ja se on oikeasuhtaista sillä tavoiteltuun yleisen edun mukaiseen tavoitteeseen nähden.
  - Hallituksen esityksessä (He 9/2018 vp) on todettu, että säännös ei rajoittaisi niiden toimijoiden piiriä, jotka voisivat vedota tähän käsittelyperusteeseen. Henkilötietoja voisi säännöksen perusteella käsitellä luonnolliset henkilöt ja julkiset sekä yksityiset oikeushenkilöt.

11. Tietojen vastaanottajat

Tämä tutkimus toteutetaan yhteistyössä apulaisprofessori Jo Van Herwegenin (UCL Institute of Education, UK) kanssa. Aineisto kootaan Helsingin yliopiston henkilökunnan toimesta ja jaetaan yhteistyötahoille vasta kun kaikki henkilötiedot on poistettu.

12. Tietojen siirto Euroopan talousalueen ulkopuolelle

Henkilötietoja ei siirretä Euroopan talousalueen ulkopuolelle.

13. Automatisoitu päätöksenteko

Tutkimuksessa ei tehdä automaattisia päätöksiä.

12. Henkilötietojen suojaus

Tutkimusaineistoon sisältyviä henkilötietoja käsitellään ja säilytetään suojattuna niin, että ainoastaan niitä tarvitsevat henkilöt pääsevät tarkastelemaan tietoja. Tutkimusaineisto arkistoidaan ilman tunnistetietoja.

13. Henkilötietojen käsittelyn kesto tässä tutkimuksessa

Aineistojen yhdistämisen jälkeen suorat henkilötiedot poistetaan aineistosta ja korvataan pseudonyymillä.

14. Henkilötietojen käsittely tutkimuksen päättymisen jälkeen

Alkuperäinen aineisto säilytetään 10 vuotta tutkimuksen aineistonkeruun päättymisen jälkeen. Tutkimusaineisto säilytetään tämän tutkimuksen tulosten luotettavuuden

arvioimista sekä myöhempää, yhteensopivaa tieteellistä tutkimusta varten ilman suoria tunnistetietoja.

Tutkimusaineiston säilytys perustuu tietosuoja-asetuksen 5 artiklan 1 kohdan b ja e alakohtiin. Kaikki tutkimuksessa kerätty arkistoidaan Helsingin yliopiston GDPR-yhteensopivaan ja salasanalla suojattuun digitaaliseen tallennustilaan, joihin pääsy on rajattu.

15. Mitä oikeuksia rekisteröidyllä on ja oikeuksista poikkeaminen

Yhteyshenkilö tutkittavan oikeuksiin liittyvissä asioissa on tämän ilmoituksen kohdassa 1 mainittu henkilö.

Rekisteröidyn oikeudet

Tietosuoja-asetuksen mukaan rekisteröidyllä on oikeus:

- saada pääsy tietoihin
- oikaista tietoja
- poistaa tiedot ja tulla unohdetuksi
- rajoittaa tietojen käsittelyä
- siirtää tiedot järjestelmästä toiseen
- vastustaa tietojen käsittelyä
- olla joutumatta automaattisen päätöksenteon kohteeksi.

Tarkempaa tietoa rekisteröidyn oikeuksista eri tilanteissa löytyy tietosuojavaltuutetun verkkosivuilta: <https://tietosuoja.fi/rekisteroidyn-oikeudet-eri-tilanteissa>

Tutkittavalla on oikeus saada tieto siitä, käsitelläänkö hänen henkilötietojaan tutkimuksessa ja mitä häneen liittyviä henkilötietoja siinä käsitellään. Tutkittava voi myös halutessaan pyytää jäljennöksen käsiteltävistä henkilötiedoistaan pyytämällä henkilötietoja kirjallisesti kohdassa 1 tarkoitetulta rekisterinpitäjän edustajalta. Tutkittavalla on oikeus saada häntä koskevat virheelliset henkilötiedot oikaistua ilmoittamalla oikaistut henkilötiedot kirjallisesti kohdassa 1 tarkoitetulle rekisterinpitäjän edustajalle. Kirjalliset pyynnöt tulee toimittaa kohdassa 1 mainitun rekisterinpitäjän postiosoitteeseen allekirjoitettuna. Kysyjän voitava todistaa henkilöllisyytensä ja oikeutensa näihin tietoihin.

Oikeuksista poikkeaminen

Edellä kuvatuista oikeuksista saatetaan tietyissä yksittäistapauksissa poiketa tietosuoja-asetuksessa ja Suomen tietosuojalainsäädännössä annetuilla perusteilla siltä osin, kuin oikeudet estävät tieteellisen tai historiallisen tutkimustarkoituksen tai tilastollisen tarkoituksen saavuttamisen tai vaikeuttavat sitä suuresti (GDPR:n 17.3 artiklan d kohta ja 89 artikla). Tarvetta poiketa oikeuksista arvioidaan aina tapauskohtaisesti.

Valitusoikeus

Rekisteröidyllä on oikeus tehdä valitus tietosuojavaltuutetun toimistoon, mikäli hän katsoo, että henkilötietojen käsittelyssä on rikottu voimassa olevaa tietosuojalainsäädäntöä.

Yhteystiedot:

Tietosuojavaltuutetun toimisto
Käyntiosoite: Ratapihantie 9, 6. krs, 00520 Helsinki
Postiosoite: PL 800, 00521 Helsinki
Vaihde: 029 56 66700
Faksi: 029 56 66735
Sähköposti: tietosuoja(at)om.fi